

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2010. gada 21. janvārī *

Lieta C-462/08

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Oberverwaltungsgericht Berlin-Brandenburg* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2008. gada 6. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2008. gada 27. oktobrī, tiesvedībā

Ümit Bekleyen

pret

Land Berlin.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*] (referents), tiesneši P. Linda [*P. Lindh*], A. Ross [*A. Rosas*], U. Lehmušs [*U. Lohmus*] un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerālvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- Beklejenas [*Bekleyen*] vārdā — K. Rozenkrancs [*C. Rosenkranz*], *Rechtsanwalt*,
- Dānijas valdības vārdā — J. Berings Līsbergs [*J. Bering Liisberg*] un R. Holdgārds [*R. Holdgaard*], pārstāvji,
- Nīderlandes valdības vārdā — K. M. Viselsa [*C. M. Wissels*], pārstāve,
- Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — V. Kreišics [*V. Kreuzschitz*] un Ž. Rozē [*G. Rozet*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2009. gada 29. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- ¹ Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Asociācijas padomes 1980. gada 19. septembra Lēmuma Nr. 1/80 par asociācijas izveidi (turpmāk tekstā — “Lēmums Nr. 1/80”) 7. panta otrās daļas interpretāciju. Asociācijas padome tika nodibināta ar nolīgumu, ar kuru izveido asociāciju starp Eiropas Ekonomikas Kopienu un Turciju, kuru 1963. gada 12. septembrī Ankarā parakstīja Turcijas Republika, no vienas puses, un EEK dalībvalstis un Kopiena, no otras puses, un kas Kopienas vārdā noslēgts, aprobēts un apstiprināts ar Padomes 1963. gada 23. decembra Lēmumu 64/732/EEK (OV 1964, 217, 3685. lpp.).

- ² Šis lūgums tika iesniegts saistībā ar tiesvedību starp Turcijas pilsoni Beklejenu un *Land Berlin* [Berlīnes federālo zemi] par *Land Berlin* lēmumu, ar kuru atteikts izsniegt uzturēšanās atļauju Vācijā.

Atbilstošās tiesību normas

EEK un Turcijas Asociācija

- ³ Papildprotokola, kas parakstīts 1970. gada 23. novembrī Briselē un kas Kopienas vārdā noslēgts, aprobēts un apstiprināts ar Padomes 1972. gada 19. decembra Regulu (EEK) Nr. 2760/72 (OV L 293, 1. lpp.), 59. pantā noteikts:

“Jomās, uz ko attiecas šis protokols, Turcijai nepiemēro labvēlīgāku režīmu kā to, ko dalībvalstis piešķir viena otrai saskaņā ar Kopienas dibināšanas līgumu.”

- ⁴ Atbilstoši Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktam:

“Ievērojot 7. panta noteikumus par ģimenes locekļu brīvu pieeju darba tirgum, darbaņēmējam, kas ir Turcijas pilsonis un kurš ir likumīgi nodarbināts dalībvalsts darba tirgū:

- pēc viena likumīgi nostrādāta darba gada ir tiesības šajā dalībvalstī pagarināt darba atļauju pie tā paša darba devēja, ja viņam ir brīva darba vieta;

- pēc trīs likumīgi nostrādātiem darba gadiem un ievērojot prioritāti, kas piešķirama Kopienas dalībvalstu darbaņēmējiem, ir tiesības šajā dalībvalstī pieņemt darba

piedāvājumu līdzīgam darbam pie cita darba devēja pēc paša izvēles, ja šis piedāvājums izteikts normālos apstākļos un reģistrēts šis dalībvalsts nodarbinātības dienestos;

- pēc četriem likumīgi nostrādātiem darba gadiem šajā dalībvalstī ir brīva pieeja jebkuram atalgotam darbam pēc paša izvēles.”

5 Lēmuma Nr. 1/80 7. pants ir izteikts šādi:

“Dalībvalstī likumīgi nodarbināta darba ņēmēja, kas ir Turcijas pilsonis, ģimenes locekļiem, kuri saņēmuši atļauju viņam pievienoties:

- ir tiesības, ar nosacījumu, ka darba ņēmējiem no Kopienas dalībvalstīm tiek dota priekšroka, pieņemt jebkuru darba piedāvājumu, ja vien tie šajā valstī likumīgi ir nodzīvojuši vismaz trīs gadus;
- ir brīva pieeja jebkuram atalgotam darbam pēc to izvēles, ja vien tie šajā valstī likumīgi ir nodzīvojuši vismaz piecus gadus.

Darba ņēmēja, kas ir Turcijas pilsonis, bērni, kuri uzņemošajā valstī ieguvuši profesionālo izglītību, neatkarīgi no viņu uzturēšanās ilguma šajā dalībvalstī, ar noteikumu, ka viens no vecākiem šajā dalībvalstī ir likumīgi nostrādājis vismaz trīs gadus, var pieņemt jebkuru darba piedāvājumu.”

Direktīva 2004/38/EK

- 6 Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvas 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV L 158, 77. lpp., un grozījumi OV 2004, L 229, 35. lpp.; OV 2005, L 197, 34. lpp., kā arī OV 2007, L 204, 28. lpp.), 7. pantā ir noteikts:

“1. Visiem Savienības pilsoņiem ir tiesības uzturēties citas dalībvalsts teritorijā ilgāk nekā trīs mēnešus, ja

[..]

- c) — viņi ir reģistrēti privātā vai sabiedriskā iestādē, ko kreditē vai finansē uzņēmēja [uzņēmošā] dalībvalsts, pamatojoties uz saviem tiesību aktiem vai administratīvo praksi, lai apmeklētu mācības, tostarp arodmācības, un
- viņiem ir visaptverošs veselības apdrošināšanas segums uzņēmējā [uzņēmošajā] dalībvalstī un viņi, iesniedzot deklarāciju vai pēc savas izvēles izmantojot līdzvērtīgus paņēmienus, pierāda attiecīgajai valsts iestādei, ka viņu līdzekļi ir pietiekami viņiem pašiem un viņu ģimenes locekļiem un ka viņi nekļūs par uzņēmējas [uzņēmošās] dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmas slogu uzturēšanās laikā; [..].”

Pamata prāva un prejudiciālais jautājums

- 7 Beklejena, kura dzimusi 1975. gadā Berlīnē, līdz 14 gadu vecumam ar savu ģimeni dzīvoja Vācijas teritorijā. Abi viņas vecāki, Turcijas pilsoņi, kopš 1971. gada bija darba ņēmēji Vācijā. 1989. gadā Beklejena ar savu ģimeni atgriezās Turcijā, kur viņa pabeidza skolu un studēja ainavu arhitektūru.
- 8 1999. gada janvārī ar *Land Berlin* atļauju Beklejena bez savas ģimenes atgriezās Vācijā, lai turpinātu studijas. Šī paša gada martā viņa saņēma uzturēšanās atļauju, kas tika vairākkārt pagarināta, pēdējoreiz kā uzturēšanās atļauja līdz 2005. gada 31. decembrim. 2005. gada vasarā Beklejena pabeidza studijas Berlīnes Tehniskajā universitātē un ieguva ainavu arhitektes inženieres diplomu.
- 9 2005. gada 19. decembrī Beklejena lūdza izsniegt viņai uzturēšanās atļauju, pamatojoties uz Vācijā pabeigtajām studijām augstskolā un atsaucoties uz Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otro daļu. *Land Berlin* ar 2006. gada 21. septembra lēmumu šo lūgumu noraidīja, pamatojoties uz to, ka nav izpildīti nosacījumi, kas nepieciešami, lai rastos uzturēšanās tiesības saskaņā ar līgumu, ar kuru izveido asociāciju starp Eiropas Ekonomikas Kopienas un Turciju. *Land Berlin* apgalvo, ka minētā 7. panta otrajā daļā ir paredzēta sakarība laika ziņā starp vecāku un bērna uzturēšanos, nosacījums, kas šajā gadījumā netika izpildīts. Saskaņā ar *Land Berlin* viedokli šis normas formulējums un mērķis nosaka, ka, lai iegūtu darba atļauju un uzturēšanās tiesības, vismaz vienam no vecākiem ir jādzīvo uzņēmējā dalībvalstī brīdī, kad bērns uzsāk profesionālo izglītību.
- 10 2007. gada maijā Beklejena saskaņā ar Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punkta pirmo ievilkumu saņēma uzturēšanās atļauju līdz 2009. gada 13. maijam, ņemot vērā faktu, ka viņa bija nodarbināta Vācijas uzņēmumā.

- 11 Ar 2006. gada jūlijā sākotnēji celto prasību sakarā ar bezdarbību, kas vēlāk tika pārveidota par prasību, kas vērsta pret 2006. gada 21. septembra lēmumu, Beklejena lūdza atzīt viņas uzturēšanās tiesības atbilstoši Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otrajai daļai.
- 12 *Verwaltungsgericht Berlin* [Berlīnes Administratīvā tiesa] ar 2007. gada 9. augusta spriedumu šo prasību noraidīja. Šī tiesa norādīja, ka prasība katrā ziņā ir pieņemama, jo, lai gan Beklejenai ir piešķirtas uzturēšanās tiesības saskaņā ar Lēmuma Nr. 1/80 6. panta 1. punktu, viņai ir interese celt šo prasību. Patiesībā, ja tiktu atzītas viņas tiesības atsaukties uz šī lēmuma 7. panta otro daļu, viņai būtu tiesības uz brīvu pieeju darba tirgum Vācijā. Tomēr prasība tika noraidīta kā nepamatota, jo Beklejenas ilgstošās uzturēšanās Turcijā rezultātā viņa bija zaudējusi tiesības izmantot minētā 7. panta otrajā daļā noteiktās priekšrocības.
- 13 Līdz ar to Beklejena iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā par minēto spriedumu.
- 14 Uzskatot, ka šajos apstākļos strīda risinājumam ir vajadzīga Lēmuma Nr. 1/80 interpretācija, *Oberverwaltungsgericht Berlin-Brandenburg* [Berlīnes-Brandenburgas Augstākā tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai Lēmuma Nr. 1/80 [...] 7. panta otrā daļa ir interpretējama tādējādi, ka tiesības uz pieeju darba tirgum un ar to saistītās uzturēšanās tiesības pēc profesionālās izglītības iegūšanas uzņemošajā valstī pastāv arī tad, ja uzņemošajā valstī dzimis bērns, kurš ar savu ģimeni bija atgriezies kopīgajā dzimtenē, sasniedzis pilngadību, viens pats atgriežas uzņemošajā dalībvalstī, lai iegūtu profesionālo izglītību, un tas notiek brīdī, kad apritējuši desmit gadi kopš viņa vecāki — Turcijas pilsoņi, kuri agrāk šajā dalībvalstī bija strādājuši, — šo valsti ir pametuši?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 15 Uzdotot šo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai tāda darbaņēmēja Turcijas pilsoņa, kurš ir bijis likumīgi nodarbināts uzņemošajā dalībvalstī vismaz trīs gadus, bērns šajā dalībvalstī pēc profesionālās izglītības iegūšanas tajā var atsaukties uz tiesībām uz pieeju darba tirgum un ar to saistītajām uzturēšanās tiesībām arī tad, ja pēc tam, kad viņš ar vecākiem bija atgriezies savā izcelsmes valstī, viņš viens pats atgriežas uzņemošajā dalībvalstī, lai uzsāktu profesionālo izglītību.
- 16 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otrajai daļai dalībvalstīs ir tieša iedarbība, līdz ar to nosacījumiem atbilstošie Turcijas pilsoņi var tieši atsaukties uz tiesībām, kuras šī norma tiem piešķir (1994. gada 5. oktobra spriedums lietā *C-355/93 Eroglu, Recueil*, I-5113. lpp., 17. punkts, un 2006. gada 16. februāra spriedums lietā *C-502/04 Torun, Krājums*, I-1563. lpp., 19. punkts).
- 17 Tiesības, ko Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otrā daļa piešķir Turcijas izcelsmes darbaņēmēja bērnam attiecībā uz darbu uzņemošajā dalībvalstī, obligāti paredz no tām izrietošu attiecīgās personas uzturēšanās tiesību esamību, jo pretējā gadījumā tiesības uz pieeju darba tirgum un faktisku algota darba veikšanu zaudētu jebkādu iedarbību (iepriekš minētie spriedumi lietā *Eroglu*, 20. un 23. punkts, kā arī lietā *Torun*, 20. punkts).
- 18 Tiesa ir arī nospriedusi, ka saskaņā ar 7. panta otrās daļas formulējumu, tiesības pieņemt jebkuru darba piedāvājumu uzņemošajā dalībvalstī, kas tajā paredzētas darbaņēmēja Turcijas pilsoņa bērnam, ir atkarīgas no diviem nosacījumiem, proti, attiecīgā darbaņēmēja bērnam ir jābūt ieguvušam profesionālo izglītību attiecīgajā dalībvalstī un vienam no šī bērna vecākiem ir jābūt bijušam likumīgi nodarbinātam šajā valstī vismaz trīs gadus (1998. gada 19. novembra spriedums lietā *C-210/97 Akman, Recueil*, I-7519. lpp., 25. punkts).

- 19 Turklāt saskaņā ar Tiesas judikatūru brīdī, kad bērns ir pabeidzis savas studijas un ieguvjis tiesības uz pieeju darba tirgum uzņemošajā dalībvalstī un šim mērķim attiecīgi iegūt uzturēšanās tiesības, nav nepieciešams ne, lai viens no šī bērna vecākiem joprojām būtu darba ņēmējs, ne arī lai viņš joprojām dzīvotu šīs dalībvalsts teritorijā, ja vien iepriekš viņš tajā ir bijis likumīgi nodarbināts vismaz trīs gadus (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Akman*, 51. punkts, un 2000. gada 16. marta spriedumu lietā *C-329/97 Ergat, Recueil*, I-1487. lpp., 44. punkts).
- 20 Šajā gadījumā ir skaidrs, ka Beklejena Vācijā ir ieguvusi profesionālo izglītību un ka viņas vecāki šajā valstī ir bijuši nodarbināti vairāk nekā trīs gadus.
- 21 Dānijas un Nīderlandes valdība tomēr norāda, ka Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otrajā daļā darba ņēmēja Turcijas pilsoņa bērna tiesības uz pieeju darba tirgum ir pakļautas nosacījumam, ka jābūt vienlaicīgai saiknei starp viena no vecāku nodarbinātību vai vismaz uzturēšanos uzņemošajā dalībvalstī un bērna profesionālās izglītības uzsākšanu. Nepastāvot šādai laika saiknei šajā lietā, Beklejena nevar atsaukties uz tiesībām, kas paredzētas Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otrajā daļā.
- 22 Šo apgalvojumu nevar apstiprināt.
- 23 Vispirms ir jāprecizē, ka šāds nosacījums nav konkrēti atrodams Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otrajā daļā un, kā Tiesa to jau iepriekš nospriedusi, šo normu nedrīkst interpretēt šauri (iepriekš minētais spriedums lietā *Akman*, 39. punkts).
- 24 Lēmums Nr. 1/80 paredz veicināt Turcijas pilsoņu, kas atbilst kādas šī lēmuma normas nosacījumiem un kam tādējādi ir piešķirtas Lēmumā paredzētās tiesības, pakāpenisku

integrāciju uzņemošajā dalībvalstī (2008. gada 18. decembra spriedums lietā C-337/07 *Altun*, Krājums, I-10323. lpp., 29. punkts).

- 25 Saskaņā ar Tiesas labi nodibināto judikatūru Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otrā daļa, salīdzinot ar šī paša panta pirmo daļu, ietver labvēlīgāku noteikumu, kura mērķis attiecībā uz darba ņēmēju Turcijas pilsoņu ģimenes locekļiem ir paredzēt īpašu regulējumu bērniem nolūkā atvieglot viņu iekļaušanu darba tirgū pēc profesionālās izglītības iegūšanas, lai pakāpeniski panāktu darba ņēmēju brīvu pārvietošanos atbilstoši minētā lēmuma mērķim (iepriekš minētie spriedumi lietā *Akman*, 38. punkts, un lietā *Torun*, 23. punkts).
- 26 Pretēji Lēmuma Nr. 1/80 7. panta pirmajai daļai, kurā darba ņēmēja Turcijas pilsoņa ģimenes loceklim ir noteikts pienākums dzīvot pie viņa nepārtraukti noteiktu laika posmu (iepriekš minētais spriedums lietā *Altun*, 30. punkts), šī paša panta otrajā daļā nav paredzēts nekāds nosacījums par faktisku kopdzīvi māsaimniecībā kopā ar šo darba ņēmēju.
- 27 Tas tā ir tādēļ, ka Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otrās daļas mērķis ir nevis radīt labvēlīgākus nosacījumus, lai ģimene varētu apvienoties mītnes dalībvalstī (iepriekš minētais spriedums lietā *Akman*, 43. punkts), bet gan sekmēt darba ņēmēju Turcijas pilsoņu bērnu pieeju darba tirgum.
- 28 Šis apgalvojums runā par labu tādai Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otrās daļas interpretācijai, saskaņā ar kuru šī norma tiesības, ko tā piešķir darba ņēmēja Turcijas pilsoņa bērnam, nepakļauj tajā šim bērnam piešķirtās tiesības nosacījumam, ka vienam no viņa vecākiem joprojām būtu jābūt nodarbinātam vai arī joprojām būtu jāuzturas uzņemošajā dalībvalstī brīdī, kad bērns tajā uzsāk profesionālo izglītību.

- 29 Ja ir izpildīti Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otrajā daļā paredzētie nosacījumi, šī norma piešķir darba ņēmēja Turcijas pilsoņa bērnam personīgās tiesības piekļūt darba tirgum uzņemošajā dalībvalstī un attiecīgi arī tiesības tur uzturēties.
- 30 Protams, darba ņēmēja Turcijas pilsoņa bērna tiesību brīvi piekļūt darba tirgum pamatā ir darba ņēmēja Turcijas pilsoņa iepriekšējā nodarbinātība uzņemošajā dalībvalstī.
- 31 Tomēr, kā ģenerālvokāts to atzīmējis savu secinājumu 63. punktā, iepriekš minētā 7. panta otrās daļas specifiskā uzdevuma saistībā ar darba ņēmēju Turcijas pilsoņu bērnu integrēšanu uzņemošās dalībvalsts darba tirgū sekas ir tādas, ka prasība, ka vienam no vecākiem ir jābūt bijušam nodarbinātam šajā valstī vismaz trīs gadus, nav jāsaprot tā, ka tā noteiktu pienākumu vienam no vecākiem saglabāt darba ņēmēja statusu brīdī, kad bērns uzsāk profesionālo izglītību. Šīs prasības mērķis ir tikai papildus bērna profesionālajai izglītībai noteikt tādu attiecīgā bērna integrācijas līmeni uzņemošajā dalībvalstī, kas ir pietiekošs, lai šim bērnam varētu piemērot šajā tiesību normā paredzēto īpašo režīmu.
- 32 Prasību, saskaņā ar kuru vienam no vecākiem jābūt darba ņēmēja statusā, kā arī prasību, kas nosaka laika saikni starp vecāku un bērna uzturēšanos uzņemošajā dalībvalstī brīdī, kad bērns uzsāk profesionālo izglītību, būtu grūti savienot ar Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otrās daļas mērķi, kas, kā jau tas tika minēts šī sprieduma 27. punktā, neparedz radīt labvēlīgākus nosacījumus, lai ģimene varētu apvienoties minētajā dalībvalstī.
- 33 Iesniedzējtiesa turklāt vēlas noskaidrot, vai šāda Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otrās daļas interpretācija neradītu situāciju, ka, pārkāpjot 1970. gada 23. novembrī parakstītā papildprotokola 59. pantu, darba ņēmēju Turcijas pilsoņu bērniem tiktu piemērots labvēlīgāks režīms nekā tas, ko Savienības tiesības piešķir dalībvalstu pilsoņu bērniem.

- 34 No lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka pamata prāva attiecas tikai uz jautājumu, vai uzturēšanās tiesībām, ko Beklejena vēlas izmantot Vācijā pēc profesionālās izglītības iegūšanas šajā valstī un pēc piekļūšanas darba tirgum tajā, ir jābūt balstītām uz Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otro daļu, kā viņa pati to apgalvo, vai arī šī lēmuma 6. panta 1. punkta pirmo ievilkumu, pamatojoties uz kuru viņai tika izsniegta uzturēšanās atļauja līdz 2009. gada 13. maijam. Tomēr valsts tiesas šaubas šķiet radušās no fakta, ka tā uzskata, ka dalībvalsts pilsoņa bērnam saskaņā ar Kopienas tiesībām nav autonomu uzturēšanās tiesību gadījumā, ja viņa vecāki ir pametuši uzņemošo dalībvalsti un šis bērns atgriežas šajā valstī viens, lai tajā uzsāktu profesionālo izglītību.
- 35 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Lēmums Nr. 1/80, neskar dalībvalstu kompetenci reglamentēt Turcijas pilsoņu ieceļošanu to teritorijā un viņu pirmā darba nosacījumus (1992. gada 16. decembra spriedums lietā *C-237/91 Kus, Recueil*, I-6781. lpp., 25. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Altun*, 48. punkts).
- 36 Dalībvalstis arī saglabā savu kompetenci reglamentēt darba ņēmēja Turcijas pilsoņa ģimenes locekļa ieceļošanu tās teritorijā, kā arī viņa uzturēšanās nosacījumus sākotnējā trīs gadu perioda laikā, pirms viņš iegūst tiesības pieņemt jebkuru darba piedāvājumu (iepriekš minētais spriedums lietā *Ergat*, 42. punkts).
- 37 Turklāt, pretēji Kopienas darba ņēmējiem Turcijas pilsoņiem nav paredzētas tiesības brīvi pārvietoties Eiropas Savienības teritorijā, bet tie var atsaukties tikai uz noteiktām tiesībām vienīgi uzņemošās dalībvalsts teritorijā (Tiesas 2007. gada 18. jūlija spriedums lietā *C-325/05 Derin*, Krājums, I-6495. lpp., 66. punkts).
- 38 Precīzāk, kas attiecas uz nosacījumiem saistībā ar piekļuvi darba tirgum uzņemošajā dalībvalstī, ir jāteic, ka, kamēr Beklejenai ir jāievēro Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otrajā

daļā paredzētie nosacījumi, dalībvalsts pilsoņa bērnam šādas tiesības izriet tieši no EKL 39. panta 1. punkta, kura mērķis ir nodrošināt brīvu darba ņēmēju pārvietošanos Eiropas Savienībā.

39 Turklāt attiecībā uz ieceļošanas un uzturēšanās nosacījumiem uzņemošajā dalībvalstī ir skaidrs, ka Beklejenas atgriešanās Vācijā, lai tur studētu, un uzturēšanās tiesības, kas viņai tika piešķirtas šajā nolūkā, tika balstītas uz valsts iestāžu lēmumiem, kuri bija pieņemti, piemērojot nevis Lēmumu Nr. 1/80, bet gan tikai valsts tiesības.

40 Savukārt Beklejenas situācijai analogā gadījumā uz tāda citas dalībvalsts pilsoņa bērna atgriešanos un uzturēšanos uzņemošajā dalībvalstī, kurš iepriekš ir bijis nodarbināts šajā dalībvalstī, attiektos Savienības tiesības.

41 Šādā gadījumā darba ņēmēja, kas ir dalībvalsts pilsonis, bērnam būtu tiesības apmesties uz dzīvi uzņemošajā dalībvalstī, lai tur apmeklētu mācības, pamatojoties uz EKL 18. panta 1. punktu, kurš ikvienam Savienības pilsonim paredz tiesības brīvi pārvietoties un dzīvot dalībvalstu teritorijā.

42 Uzturēšanās tiesību iegūšana ir pakļauta tikai Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētajiem nosacījumiem, saskaņā ar kuriem Eiropas Savienības pilsonim jābūt visaptverošam veselības apdrošināšanas segumam uzņemošajā dalībvalstī un pietiekamiem līdzekļiem, lai nekļūtu par šīs valsts sociālās palīdzības sistēmas slogu.

43 Turklāt Tiesas judikatūra attiecībā uz nosacījumiem, kādos var tikt ierobežotas Lēmuma Nr. 1/80 7. pantā paredzētās tiesības, nosaka, ka papildus izņēmumiem sakarā ar sabiedriskās kārtības, sabiedrības drošības vai veselības aizsardzību, kas ir vienādi

piemērojami Turcijas un dalībvalstu pilsoņiem, otrs minēto tiesību izbeigšanās iemesls ietekmē tikai iebraucējus no Turcijas, proti, tas, ka attiecīgā persona uz ilgāku laiku un bez pamatota iemesla ir atstājusi šīs dalībvalsts teritoriju (iepriekš minētais spriedums lietā *Derin*, 67. punkts).

44 Tātad nevar apgalvot, ka tādas Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otrās daļas interpretācijas, kas izriet no šī sprieduma 23.–32. punkta, rezultātā darba ņēmēja Turcijas pilsoņa bērns atrastos izdevīgākā situācijā nekā dalībvalstu pilsoņu bērni.

45 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu jāatbild, ka Lēmuma Nr. 1/80 7. panta otrā daļa jāinterpretē tādējādi, ka iepriekš uzņemošajā dalībvalstī vismaz trīs gadus legāli nodarbināta darba ņēmēja Turcijas pilsoņa bērns šajā dalībvalstī pēc profesionālās izglītības iegūšanas tajā var atsaukties uz tiesībām piekļūt darba tirgum un no tām izrietošajām uzturēšanās tiesībām pat tad, ja pēc atgriešanās izcelsmes valstī kopā ar vecākiem viņš viens pats atgriežas minētajā dalībvalstī, lai uzsāktu mācības.

Par tiesāšanās izdevumiem

46 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

Asociācijas padomes, kas izveidota ar līgumu, ar kuru izveido asociāciju starp Eiropas Ekonomikas Kopien un Turciju, 1980. gada 19. septembrī pieņemtā Lēmuma Nr. 1/80 par asociācijas izveidi 7. panta otrā daļa jāinterpretē tādējādi, ka iepriekš uzņemošajā dalībvalstī vismaz trīs gadus legāli nodarbināta darba ņēmēja Turcijas pilsoņa bērns šajā dalībvalstī pēc profesionālās izglītības iegūšanas tajā var atsaukties uz tiesībām piekļūt darba tirgum un no tām izrietošajām uzturēšanās tiesībām pat tad, ja pēc atgriešanās izcelsmes valstī kopā ar vecākiem viņš viens pats atgriežas minētajā dalībvalstī, lai uzsāktu mācības.

[Paraksti]